

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

BÙI THANH VÂN

**PHÂN TÍCH NHỮNG RÀO CẢN TIẾP CẬN TÍN DỤNG
NGÂN HÀNG CỦA CÁC TÁC NHÂN THAM GIA CHUỖI
GIÁ TRỊ QUẾ TẠI HUYỆN VĂN YÊN, TỈNH YÊN BÁI**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ NÔNG NGHIỆP

THÁI NGUYÊN - 2019

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

BÙI THANH VÂN

**PHÂN TÍCH NHỮNG RÀO CẢN TIẾP CẬN TÍN DỤNG
NGÂN HÀNG CỦA CÁC TÁC NHÂN THAM GIA CHUỖI
GIÁ TRỊ QUẾ TẠI HUYỆN VĂN YÊN, TỈNH YÊN BÁI**

**Ngành: Kinh tế nông nghiệp
Mã số: 8.62.01.15**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ NÔNG NGHIỆP

Người hướng dẫn khoa học: TS Đỗ Xuân Luận

THÁI NGUYÊN - 2019

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là kết quả nghiên cứu của tôi. Các số liệu, kết quả trong luận văn này là trung thực và chưa từng được ai công bố trong bất kỳ công trình nào.

Tôi xin cam đoan rằng, mọi sự giúp đỡ trong quá trình thực hiện luận văn đã được gửi lời cảm ơn chân thành, các thông tin trích dẫn trong luận văn đều được chỉ rõ nguồn gốc.

Thái nguyên, tháng 04 năm 2019

Tác giả luận văn

Bùi Thanh Vân

LỜI CẢM ƠN

Trong thời gian nghiên cứu và thực hiện đề tài ***“Phân tích những rào cản tiếp cận tín dụng ngân hàng của các tác nhân tham gia chuỗi giá trị Quế tại huyện Văn Yên, tỉnh Yên Bái”***, tôi đã hoàn thành xong luận văn tốt nghiệp của mình. Để có được kết quả này, ngoài sự nỗ lực của bản thân, tôi luôn nhận được sự giúp đỡ chu đáo, tận tình của nhà trường, các thầy cô giáo, các cơ quan, tổ chức và các cá nhân. Em xin bày tỏ lời cảm ơn sâu sắc nhất tới tất cả các tập thể, cá nhân đã tạo điều kiện giúp đỡ tôi trong suốt quá trình thực hiện luận văn này.

Trước hết, tôi xin chân thành cảm ơn trường Đại học Nông lâm Thái Nguyên đã đào tạo, giảng dạy, giúp đỡ cho tôi trong quá trình học tập và nghiên cứu tại trường.

Đặc biệt, tôi xin chân thành cảm ơn Thầy giáo, **TS. Đỗ Xuân Luận** đã trực tiếp chỉ bảo, hướng dẫn khoa học và giúp đỡ tôi trong suốt quá trình nghiên cứu, hoàn thành khóa luận tốt nghiệp này.

Tôi xin trân trọng gửi lời cảm ơn tới các thầy, cô giáo trong khoa Kinh tế nông nghiệp đã tạo mọi điều kiện giúp đỡ. Đồng thời, tôi xin gửi lời cảm ơn đến ngân hàng NN&PTNT huyện Văn Yên, ngân hàng CSXH huyện Văn Yên, hợp tác xã Quế Hương, công ty TNHH Hương Thuận, các doanh nghiệp, quỹ tín dụng xã Đông an, Lâm Giang, Châu Quế Hạ và các trưởng thôn và người dân đã tạo điều kiện giúp đỡ tôi trong suốt thời gian thực tập tại xã 8 xã.

Xin chân thành cảm ơn tất cả bạn bè đã động viên, giúp đỡ nhiệt tình và đóng góp nhiều ý kiến quý báu để tôi hoàn thành luận văn này.

Do thời gian nghiên cứu có hạn, luận văn không tránh khỏi những thiếu sót, sơ suất, tôi rất mong nhận được sự đóng góp của các thầy cô giáo cùng toàn thể các bạn để bài khóa luận của tôi được hoàn chỉnh hơn.

Xin trân trọng cảm ơn!

“Nghiên cứu này được tài trợ bởi Quỹ phát triển khoa học và công nghệ Quốc gia (NAFOSTED) trong đề tài mã số 502.01-2016.12”.

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN.....	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC.....	iii
DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT	v
DANH MỤC CÁC BẢNG.....	vi
DANH MỤC CÁC HÌNH VÀ SƠ ĐỒ.....	vii
TRÍCH YẾU LUẬN VĂN.....	viii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	3
3. Đối tượng nghiên cứu và phạm vi nghiên cứu.....	3
4. Những đóng góp mới	4
5. Ý nghĩa khoa học và ý nghĩa thực tiễn.....	4
Chương 1: CƠ SỞ KHOA HỌC CỦA ĐỀ TÀI	5
1.1. Cơ sở lý luận của đề tài	5
1.1.1. Khái niệm về tín dụng ngân hàng	5
1.1.2. Một số khái niệm cơ bản về chuỗi giá trị	6
1.1.3. Chuỗi giá trị trong sản xuất nông sản	13
1.1.4. Tiếp cận tín dụng ngân hàng của các tác nhân tham gia chuỗi giá trị nông sản.....	16
1.2. Tổng quan các công trình nghiên cứu về chuỗi giá trị.....	21
1.2.1. Tình hình nghiên cứu về chuỗi giá trị ngoài nước	21
1.2.2. Nghiên cứu chuỗi giá trị ở Việt Nam.....	22
1.3. Tổng quan các công trình nghiên cứu về tín dụng nông nghiệp.....	26
Chương 2: ĐẶC ĐIỂM ĐỊA BÀN VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	29
2.1. Điều kiện tự nhiên, kinh tế - xã hội.....	29
2.1.1. Khái quát chung về huyện Văn Yên	29
2.1.2. Khái quát về sản xuất nông nghiệp huyện Văn Yên 2016-2018.....	34

2.1.3. Thực trạng phát triển cây quế của huyện Văn Yên.....	38
2.2. Nội dung nghiên cứu	40
2.3. Phương pháp nghiên cứu.....	41
2.3.1. Phương pháp thu thập thông tin.....	41
2.3.2. Phương pháp phân tích và xử lý số liệu	44
Chương 3: KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN	46
3.1. Phân tích tình hình tiếp cận và sử dụng vốn vay từ các nguồn vốn tín dụng của các hộ trồng Quế trên địa bàn huyện	46
3.1.1. Tình hình tiếp cận nguồn vốn vay từ nguồn tín dụng của các hộ trồng Quế	46
3.1.2. Các rào cản tiếp cận TDNH của các hộ tham gia chuỗi giá trị quế	53
3.1.3. Các yếu tố ảnh hưởng đến tiếp cận tín dụng ngân hàng của các hộ trồng quế.....	55
3.2. Đánh giá những thuận lợi và khó khăn của các hộ trồng Quế trong việc tiếp cận các khoản vốn vay trên địa bàn huyện.....	61
3.2.1. Những thuận lợi của các hộ trồng Quế trong việc tiếp cận các khoản vốn vay trên địa bàn huyện	61
3.2.2. Những khó khăn của các hộ trồng Quế trong việc tiếp cận các khoản vốn vay trên địa bàn huyện	62
3.3. Tiếp cận tín dụng ngân hàng của các Hợp tác xã và doanh nghiệp	63
3.3.1. Tình hình tiếp cận TDNH của HTX và doanh nghiệp.....	
3.3.2. Các rào cản tiếp cận TDNH của các HTX và doanh nghiệp.....	
3.4. Giải pháp tháo gỡ các rào cản tiếp cận tín dụng ngân hàng cho các tác nhân tham gia chuỗi giá trị Quế tại huyện Văn Yên, tỉnh Yên Bái.....	64
3.4.1. Giải pháp tăng cường tiếp cận tín dụng ngân hàng cho các tác nhân tham gia chuỗi giá trị quế tại huyện Văn Yên, tỉnh Yên Bái	66
3.4.2. Giải pháp sử dụng hiệu quả nguồn vốn tín dụng ngân hàng góp phần phát triển cây Quế nói riêng và phát triển kinh tế nông hộ nói chung tại huyện Văn Yên, tỉnh Yên Bái.....	68
KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ	73
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO	77
PHỤ LỤC CÁC BẢNG HỎI	80

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

NHNN&PTNT	Nông nghiệp và phát triển nông thôn
HTX	Hợp tác xã
NH CSXH	Chính sách xã hội
NHNN	Ngân hàng nhà nước
NHTM	Ngân hàng thương mại
NN&PTNT	Nông nghiệp và Phát triển nông thôn
TCTD	Tổ chức tín dụng
TCTDNH	Tổ chức Tín dụng ngân hàng
TNHH	Trách nhiệm hữu hạn
UBND	Ủy ban nhân dân
HĐND-UBND	Hội đồng nhân dân - Ủy ban nhân dân
TDNH	Tín dụng ngân hàng
NH	Ngân hàng
SD	Sử dụng
KD	Kinh doanh
KH	Kế hoạch
SX	Sản xuất

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 2.1: Tình hình sử dụng đất huyện Văn Yên giai đoạn 2016 - 2018	31
Bảng 2.2: Diện tích đất tự nhiên	32
Bảng 2.3: Thành phần các dân tộc của huyện năm 2017	33
Bảng 2.4: Tình hình dân số và lao động của huyện Văn Yên qua 3 năm (2016-2018).....	33
Bảng 2.5: Diện tích các loại cây trồng của huyện Văn Yên 2016 -2018.....	35
Bảng 2.6: Sản lượng cây lương thực huyện Văn Yên 2018.....	36
Bảng 2.7: Số lượng gia súc, gia cầm huyện Văn Yên 2018.....	36
Bảng 2.8: Diện tích đất trồng quế của huyện Văn Yên 2016 -2018.....	39
Bảng 2.9: Cỡ mẫu và phân bố cỡ mẫu	42
Bảng 3.1: Điều kiện, thời hạn và lãi suất cho vay của các tổ chức TDNT tới các hộ sản xuất trên địa bàn huyện Văn Yên	51
Bảng 3.2: Đặc điểm chính của các hộ trồng quế được khảo sát	56
Bảng 3.3: Thực trạng Tiếp cận tín dụng ngân hàng của hộ	57
Bảng 3.4: Đặc điểm các khoản vốn vay.....	57
Bảng 3.5: Các yếu tố ảnh hưởng đến Tiếp cận tín dụng ngân hàng chính thức của hộ trồng quế	60
Bảng 3.6: Tiếp cận tín dụng ngân hàng của các Hợp tác xã và Doanh nghiệp.....	64

DANH MỤC CÁC HÌNH VÀ SƠ ĐỒ

Hình 1.1: Chuỗi giá trị của Porter (1985).....	12
Hình 1.2: Hệ thống giá trị của Porter (1985)	13
Sơ đồ 3.1: Mối quan hệ giữa các thành phần trong hệ thống TDNT.....	47
Sơ đồ 3.2: Quy trình vay của NHNN&PTNT Văn Yên	48
Sơ đồ 3.3: Quy trình vay của NHCSXH Văn Yên.....	49

TRÍCH YẾU LUẬN VĂN

1. Mục đích nghiên cứu

Phân tích những rào cản tiếp cận tín dụng tín dụng ngân hàng của các tác nhân tham gia chuỗi giá trị quế tại huyện Văn Yên, tỉnh Yên Bái

2. Phương pháp nghiên cứu

Số liệu sơ cấp được thu thập thông qua phỏng vấn trực tiếp 319 hộ, 9 doanh nghiệp, 4 hợp tác xã và các bên liên quan. Nghiên cứu sử dụng kết hợp mô hình định lượng và phỏng vấn sâu các bên liên quan nhằm phân tích những rào cản trong tiếp cận tín dụng ngân hàng của các tác nhân tham gia chuỗi giá trị quế.

3. Kết quả nghiên cứu chính

Có 76, 17% số hộ có nhu cầu vay vốn nhưng chỉ có 48, 27% số hộ nhận được vốn vay chính thức. Lượng vốn vay đáp ứng được 77, 02% nhu cầu của hộ gia đình và khoảng 43-44% nhu cầu về vốn của doanh nghiệp, hợp tác xã sản xuất, kinh doanh quế. Nguyên nhân chính là các ngân hàng chủ yếu sử dụng tài sản thế chấp để ra quyết định cho vay. Trong khi đó, các tác nhân trong chuỗi thường thiếu tài sản thế chấp có giá trị, hạn chế trong khả năng lập phương án sử dụng vốn. Ngân hàng Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn thường cho vay các hộ khá, giàu và có giấy chứng nhận quyền sử dụng đất. Trong khi đó, Ngân hàng Chính sách Xã hội thường cung ứng tín dụng ưu đãi cho các hộ có thu nhập thấp hơn thông qua Hội phụ nữ.

4. Kết luận chủ yếu của luận văn

Kết quả cho thấy hạn mức tín dụng là vấn đề chính hạn chế khả năng đầu tư của các tác nhân trong chuỗi. Những rào cản chính trong tiếp cận tín dụng là thiếu tài sản đảm bảo có giá trị, sự hạn chế trong năng lực xây dựng phương án sử dụng vốn khả thi và đặc biệt là thiếu sự hợp tác chặt chẽ giữa ngân hàng, doanh nghiệp, hợp tác xã và nông dân trong liên kết, sản xuất theo chuỗi giá trị. Để khơi thông nguồn vốn tín dụng, cho vay theo chuỗi trên cơ sở hợp tác giữa ngân hàng, hội đoàn thể và các bên liên quan khác trong cung ứng tín dụng là rất cần thiết.